

Kremser - Schmidt : Arst v Jordanu, fot.

+1.Slov.1926, št.250, št.44.

Slja pl.o. V.Metzingerja : Darovanje v tempelju,

11.Slov.1926, št.293, št.52.

Kremser - Schmidt : sv.Stefan, sv.Katarina

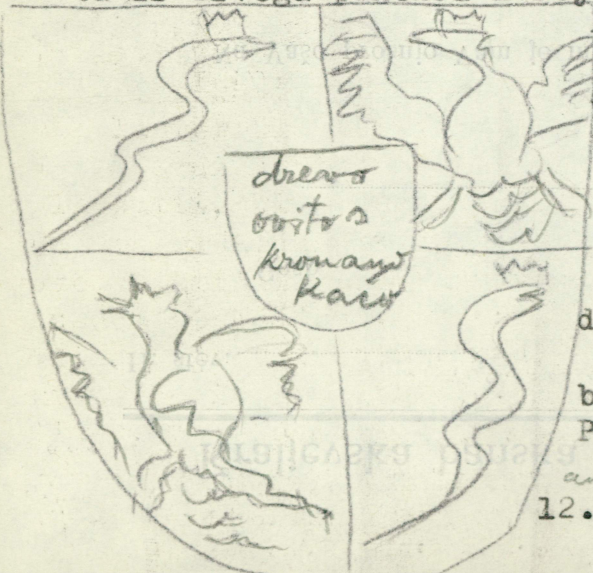
Stele, XV, 21.7.1922, str.10.

V juž. zidu cerkve (pri vhodni lopi) je vzidan pod zidcem z letn. MDCLXXVII spodaj grb obdan od ba o nega listovja, ki oklepa šlem. Na šlemu je drevo ovito od kronane kače, na zavoju listov na levi je ptičje krilo na kroni na dl kro= nanx enoglavi orel na kroni. Med temi tremi znaki so vklesane črke P.F.D.Z. V ta iz sivega panenca narejeni okvir je vdolan v rdeče poparvanem kamnu ščit.

Baje spada ta grb na Strmolo.

Glavni portal ima kronogram: QVINIS Detrita sae= CVLIS De noVo gLorlosae Delparae obLata.

Stele, LV, 9.8.1936, str.47-47.

Anmerkungen der Pfarr Michelstetter bestehend und was ist seit Antritt der Pfarr ab Anno 1784 den 1ten julij zur Aufreichthaltung, und Reparirung des Pfarrhofes und des dazu genorigen Verausgab bet habe und zwar ex propriis Joseph Rachne mp Pfarrer zu Michelstetter. Dalje je tu tudi status animarum, ~~daljxxjextxtxtxtxt~~ od leta 1789.

12. jul. 1789 je prejel sledeči dopis: An den H.

Dechant zu Zirklach Angebogene, und mit hoher Gubernialverordnung vom 25 lezt^{ten} hin empfang l^{ten} dieses hieher einbegleitete 3 Dolations Bögen wird der H. Dechant den H Praffer zu Michelstetten, Lokal ka lan zu Teuniz und dem Kaplan zu Michelstetten zur genauen Erfuhlung ihrer Verbildlichkeiten zu bestellen haben. Ex offo Archi - Eposcopali Laybach den 8ten July 1789.

Joseph Mikolitsch mp vic. general.

NB. dem Pfarrer sind in seinem Bogen 120 Messen und den Kaplan 80 anrepariret worden.

Bile so tu ustanovljene maše, ki naj bi jih zastonj op^{re}avijali.

Notae - quotidianae in usum Jose hi Rachne parochi in Michelstetten ab Anno 1784. Pozneje pripisano. Čertice zgodovinske od 1.1870.

Pfarrhofmichelstettisches Inventarium. Pfarrhof. Bilder: zwey gleichgemalte Bilder S. Antonium de padua und S. Franciscus seraph. vorstellend mit blau glasirter Raum und glass a 15 kr - 30 Kr.

Zwei Tafeln mit Klosterfrauen Arbeit U.L.F. und den Gabrielim Wachs possiert mit vergoldeten Rammen, a 20 kr.-40 kr.

Ein do in schwarzen Rahmen - 10 kr.

Ein S. Joannes cantius marmorisierter gemalter Raum mit vergoldeten Rammen - 40kr.

Vier Adjschafften im schwarzen Rahmen a 5 kr - 20 kr.

Ein Garten Zimmer: poleg drugega. Eine von verstorbenen H. Pfarrer Groschl zum Gebrauch der geistl. hinterlassene Bibliothek von verschiedenen geistlichen Büchern von 200 Stücken.

Leto 1870:

4. so bila str. vrata ven vzeta, namesto njih okna narejena, vrata pa prestavljena, in sicer oboje na čelo cerkve; tako da so vsaka na eni strani velikih vrat in tako vhod v cerkev trojen.

Vse to je stalo 400 goldinarjev.

5. je bilo nad vel. oltarjem polmese no okno, katero je bilo zazidano in pod streho odprto. Streha ~~predrta~~ in ~~predrta~~ prenarejena in tako cerkev za veliko svetlejša. Stalo je to 110 goldinarjev.

6. So bili vsi oltarji, veliki kot str. od tal do menze nekoliko bolj ali manj tako oribani, da se je čista gola dila vidila. Vse to je popravil, zbarval in pozlatil podobar Andrej Rovšek iz Moravškega, tudi je tabernakelj prenovil in pozlatil, stalo je vse to delo spet 400 goldinarjev.

1871.

2. je bil stari slabi tabernakelj pri sv. *M*arjeti odstranjen in nov po podobarju Andreju Novšku Morav kemu preskrbljen in na dan sv. *M*arjete ali veliko več v nedeljo po sv. *M*arjeti posvečen. Dano je bil zanj 60 gl.

1872.

4. je bilo 4000 knjižic "Velesovo" natisnjenih in sicer za 140 gl z vezanjem vred.

5. je bil pri sv. *M*arjeti na +rati velki oltar ves prenovljen in sicer s troškov je bilo blizu 350 gld.

7. so bile stopnice na prižnico v cerkvi odrte in bil je v zakristiji zid prebit in nove stopnice od znotraj zakristije narejene za 15 gl.

8. Je bil oken - polmesec za velikim oltarjem ob koncih zazidan in oltarju prebliščeča svetloba odvzeta.

Milostna podoba M.B. v vel.oltarju : Vis 48.6. cm. Tron, Marija z Jezusom v naročju in nizek podstavek, vse iz istega kosa lesa samo spredaj. Lipa. Zadaj do žeblice izdelano na hrbtu vbit cvek(odrezan) Zelo od črvov preluknjano, medlo rdeče prebarvano.

Tron črn, do ramen segajoč. Sedl strog en face. Lasje zadaj česani ali pa le avbica čez glavo 18.stol. (17. mogoče ker so rdeča, zlato na ceglitem dnu, zeleno kot na baročnih oltarjih 17.stol.) Razpoklina po dolgem čez obrezana leva roka: manjka palec, vsi prsti polomljeni na koncih. Kr. ima luknjo na glavi. Marija železen cvek.

Stele, 17.9.1912, str.24-27.

Lesena rezljana mreža na koru in em orah. Nes zdrav. Nekateri deli izbiti in odbiti. Osnovna barva temnorjava, ornamenti, ki vise po mreži pozlačeni, z mokro cunjo umivali in izmili vos barvo in zlato. Vse zamazano, se ne da več očistiti.

Stele, CV, 4.8.1913.

Zokel pobarvan z olnato barvo. Kaj bi se lahko proti temu naredilo?.

Vlaga v tleh, tako da je tlak moker. Slike so sedaj v redu. Bile so malo na soncu. Ravlin naj enkrat pride?

Stele, CVIII, 26.3.1914, str. 10.

Konservator Franke berichtet über die Fremser - Schmidt um zirka 1750 hergestellten Altargemälde in der Pfarrkirche zu Michelstetten und beantragt ihre Restaurierung. Die Z.K. beschliesst weitere Erhebungen zu pflegen.

MDZK: št. III.F.3, 1.1904, str. 219: Sitzungsberichte.

Gegen die Erneuerung des Helmes in der alten Form erhebt die Z.K. keine Einwendung.

MDZK: št. III.F.7, 1.1908, str. 142: Tätigkeitsberichte.

Konsrv. Franke berichtet, dass die baulichen Schäden der Kirche ausgebessert, der baufällige Turmhelm erneuert, das Innere einfach getönt und die Fenster mit einer bordierten Verglasung versehen werden.

MDZK: št. III.F.7, 1.1908, str. 313: Tätigkeitsberichte.

Das k.k. Ministerium f.K.u.U. bewilligt zur Restaurierung der beiden vom Fremser Schmidt stammenden Gemälde "Tod des hl. Josef" und "Tod der hl. Katharina" eine Subvention von 100 K.

MDZK: št. III.F.9, 1.1910, str. 252: Tätigkeitsberichte.

Valvasor nič točnega ne ve povedati o l.ustanovitve samostana. Prepis pisma vojvode Alberta I. iz l.1338, katerega prepis hrani lj.muzej, vsebuje ustanovno pismo patriarha Bertolda iz l.1238. V tem pismu pravi, da so samostan ustanovili člani Kamniške rodbine, ki so imeli nad Velesovim svoj grad. Vse stroške za zidanje samostana in cerkve so prevzeli nase grofje, delno je pomagal tudi gornjegrajski samostan. L.1782 je bil samostan razpušče in c. je postala ž.c.

Zg.Danica, l.1854, str. 207.

Orgle je naredil Peter Rojc, orglar iz Podbrezij.

Cerkev ima 8 oltarjev z lepimi " altarnimi tablami, ki jih umotvore imenovati smemo". Nad tabernakeljem je v posebnin shrambici milestna podoba M.B. Na steni za orglami na koru so obešene " imenitne malarije" pod njimi pa stojijo umetno izrezani stoli.

Pod cerkvijo je grobnica.

Tudi v oratorijo nad ladjo so " velike in lepe malarije, posebno pa tabla kazaje pravo podobo Zveličarjevo....."

V cerkvi je še majhen oltarček s podobo sv. Dominika, spodaj pa je lep kip Marije, ki naj bi jo sem prinesle nune iz Mekinj, ki so se sem preselile. Sam. poslopje je v ze o slabem stanju.

Valvasor omenja legendo o postanku c. in najdenju Marijinega kipa. Pravi, da je bil velesovski samostan postavljen l.1257. Nek drug star spis pa postavlja začetek v l.1221, drug pa v l.1213.

Zg.Danica, l.1857, str. 177, 180.

Prvotna c., kakršna je bila do srede 18.stol. je stala ravno narobe kot sedanja. Bila je tudi veliko manjša.

Vse podobe na oltarjih je " neki Šmid iz "remsa na potno vdihnili".

Velesovo je zelo stara fara. Pred letom 1238 je bila sedanja podružnica sv. "arjete na "rati farna c.L.1238 je bil ustanovljen samostan(za časa patriarha Bertholda).

Zg. Danica, 1.1871, str.11, 20, 28.
34, 51.

169

str. risba M.Jama po stari sliki- nakdanji samostan in grad kamen v (Frauenstein)

Velesovem.(str.192 risba je narejena

po neki stari sliki in po Valvažorju)

str. 744, 745 cerkev(zunanjščina, notranjščina)

str. 746 K.Schmidt: M. oznanenje.

Dom in svet, 1.1898

Leta 1764. je bila predprednica Marija Ana Gradini. Samostan je bil tak-
čas še skoraj čisto lesen in na njegovem pokopališču je stala posvečena ka-
pela sv. Jozefa.

A. Koblar : Drebtinice iz furlanskih arhivov, IMK IVI., 1894, str. 19

O čudodelni podobi pripovedujejo, da jo je našel v bližnjem gozdu kmet l.l.
13.. Slovesno so jo prenesli v cerkev dominikank, kjer se časti v velikem
oltarju. (po Dolničarjevem Marianalu).

V.Steska: Kranjske Marijine božja pota pred 200 leti, IMK IX, 1899., str. 122

1732. To leto so velesovske nune pričele zidati. Nameravajo namreč v desetih
ali več letih zgraditi nov samostan in novo cerkev. Zida Gregor Maček.
(po kroniki M. Paglovca).

V.Steska: Mihael Paglovec, župnik v Sp. Tuhinju in slov. pisatelj, IMK XIV.,
1904., str. 88.

Zvonovi z napisi in zvonarjevim imenom:

Ivan Steimetz, zvonar iz Celja: Njegov zvon visita iz leta 1799.- srednji in ma-
mali v Velesovem.

I. Mašelj: Doneski k zgodovini zvonarjev in zvonov po Kranjskem, Carniola III.1
1912., str. 229., zvezek IV.

P. Hitzinger: Diplomatarium Carniolicum. Stiftung des Klosters Michaelstätten.

Navaja tudi ustanovno listino. MHVK. October 1854. str. 76 -79.

Iz Slovenjega Gradca in njegove okolice so nekateri samostani dobivali razne podpore ali pa so tam imeli del svojih posestev.....
Neža, soproga Martina Stuglina iz Kamnika, je leta 1396. volila Elzi iz Kolovca in Suzani iz Šumberka, ki sta bili nuni v Velesovem, dve kmetiji v Sloveńm Gradcu in pa en zraven spadajoči planinski pašnik..Dohodki teh kmetij naj se porabijo za vzdrževanje večne luči pred božjim grobom v Velesovem in pa za ustanovitev obletnice.

Dr. Fr. Kos: Doneski za krajevne kronike, 5. Slovenj Gradec.

ČZN. XVI. 1920/21. str. 3.

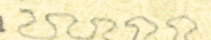
Brixen - muzej, št. 38 ca 1250 iz Taufershuta. Ikonografska sorodnost z

Velesovsko, tudi stilno, a je velesovska mnogo boljša (kart. str. 2)

dve majhni frontalni figuri v vitrini (kart. str. 3.) - podobnost z velesovsko po stilu gubanja in ikonografsko.

Stele, IXA, 1950 - str. 33-36.

Geneve - umetn. zgod. muzej

No. 12143 Legs Baird. Strogofrontalno MB na romanskem preslegastem stolu s stranskimi naslonjali, strogo frontalna, kos sknje kot kapuca potegnjen čez glavo. Stroga frontalnost v naročju v sredi ji sedi blagoslavljajoče v dolgo tuniko oblečeno dete s knjigo v levici, premaknjeno s frontalnoti v polprofilno v svojo desno. Gobe gosto nabrane. Rokavi Marije široki ~~rukavi~~ viseči navzdol. Špičasti čevlji. Obleka se pri telh nabira in pokriva noge. Močno spominja na velesovsko. Napis k tej in še k obema variantama istega tipa ima št. 12143. Označuje jih kot statue reliquaire sr. 12. stol. Ecole auvergnate. Nobena nima visokega hrbtišča kot ga domneva

Cevc za Velesovo. S suknjo zvezano pokrivalo (kapuca) čez glavo pa bo držalo verjetno tudi za Velesovo.

Stele, XXIIA, 1965, str. 3' - 4

München - Bay. Nationalmuseum

Ma 4054 tronende Madona (opis glej kartoteka)

Ozadje gladko poslikano na vrhu v nizkem slemenu zaključen....?

Prim. Cevčevo rekonstrukcijo ozadja Velesovske.

Stele, XXXIIA, 9.12.1960, 11

Trento - Castello, gotška zbirka.

Les, Madona, Arte Pasterese, XIII. s. Sestra one v Brixnu. Ikonografsko in stilistično porabljena pir problemu Velesovske (opis glej kartoteka)

Stele, 11.12.1950, 1-1'